

13ο Κριτήριο Προσομοίωσης Πανελλήνιων Εξετάσεων**Θεματική Ενότητα: Οι ανησυχίες των νέων****15199 Ανεργία Γ' ΕΠΑΛ****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****Με τη μαμά... και στα ώριμα χρόνια**

Το, ελαφρώς διασκευασμένο, άρθρο είναι της Τασούλας Καραϊσκάκη, δημοσιευμένο στην εφημερίδα «Καθημερινή» στις 28.11.2014

Για πρώτη φορά οι Βρετανοί νέοι έως 25 ετών έχουν πολύ περισσότερες πιθανότητες, σε σύγκριση με τους συνταξιούχους, να βρεθούν κάτω από το όριο της φτώχειας, εκτιμά το Joseph Rowntree Foundation. Οι νέοι 16 έως 24 ετών που ζουν με ελάχιστα, έχουν αυξηθεί κατά 6% την τελευταία δεκαετία, κυρίως λόγω των ολιγόμηνων συμβάσεων και της ημιαπασχόλησης, και τα πράγματα θα γίνουν χειρότερα, αποφαίνεται το ίδρυμα. Η πτώση εισοδημάτων και η αύξηση του κόστους διαβίωσης, λέει το ίδρυμα, θα εγκλωβίσουν τους 20άρηδες σε εξαιρετικά χαμηλόμισθες θέσεις εργασίας –και στην αδυναμία να συντηρήσουν μόνοι τους ένα νοικοκυριό–, για αρκετά χρόνια ακόμη. Την τελευταία δεκαετία, μόνο το 20% των νέων κατάφερε να φύγει από το πατρικό του.

Ίδιες οι τάσεις και στην Ελλάδα, και για εκείνο το μικρό τμήμα της νεολαίας που καταφέρνει να εργάζεται (ανεργία νέων 16-24 ετών: 56,7%), να απασχολείται ευκαιριακά ή σε θέσεις χαμηλότερες των δεξιοτήτων τους. Δυσοίωνα σενάριο, ανησυχαστικό, εξόχως προβληματικό για τον προοδευμένο κόσμο μας. Διότι νέος και απουσία μέλλοντος είναι δύο έννοιες ασυμβίβαστες στους πολιτισμούς της εξέλιξης. Στην εποχή των multimedia, με τον τζίρο των ηλεκτρονικών αγαθών και υπηρεσιών να ξεπερνά τα 2,1 τρισ. δολάρια, στις κοινωνίες των γυαλιών-υπερυπολογιστών που βλέπουν ολογραφικά, των 3D εκτυπωτών σπιτιών, μηχανημάτων,

τροφίμων και ανθρώπινων οργάνων, του μανδύα αορατότητας από νανοϋλικά¹⁸, οι νέοι είναι βουτηγμένοι στη μιζέρια, εξαρτημένοι από την αγία οικογένεια και τα ρουσφέτια των πολιτικών φίλων για μια δουλίτσα. Προς τι τα τηλεκατευθυνόμενα αεροσκάφη, τα ρομπότ στους κομήτες και η έρευνα που «τρέχει» προς τη διόρθωση ελαττωματικών γονιδίων, τις καθολικές ασύρματες επικοινωνίες και την κβαντική τηλεμεταφορά δεδομένων; [...]

Πάντως, προς στιγμήν, και παρά την εκπεφρασμένη ανησυχία πως η νεανική ανεργία αποτελεί βόμβα στα θεμέλια της Ένωσης, οι νέοι δεν αποτελούν προτεραιότητα, οι «ταχύτατες πρωτοβουλίες» αποδεικνύονται εύκολες θεωρίες και τα «μέτρα άμεσης αποτελεσματικότητας» δύσκολη πράξη. Και αλλαγή πλευσης δεν διαφαίνεται. Οι ευρωπαϊκές κοινωνίες αδυνατούν να πλάσουν και να στηρίξουν το είδος εκείνο του νέου που χρειάζονται για τη συνοχή και την ευημερία τους.

Ερωτήσεις

ΘΕΜΑ Α1 (Μονάδες 15)

A1.α. Ποιο είναι το βασικό μήνυμα του κειμένου και για ποιον σκοπό γράφτηκε, κατά την εκτίμησή σου; (Μονάδες 7)

A1.β. Για καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις να γράψεις την ένδειξη Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ). [Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο]. (Μονάδες 8)

1. Οι νέοι 16 έως 23 ετών που ζουν με ελάχιστα, έχουν αυξηθεί κατά 6% την τελευταία δεκαετία.
2. Την τελευταία πενταετία, μόνο το 20% των νέων κατάφερε να φύγει από το πατρικό του.
3. Νέος και απουσία μέλλοντος είναι δύο έννοιες ασυμβίβαστες.
4. Ο τζίρος των ηλεκτρονικών αγαθών και υπηρεσιών ξεπερνά τα 3,1 τρις. Δολάρια.
5. Οι νέοι αποτελούν προτεραιότητα στις ευρωπαϊκές κοινωνίες.

ΘΕΜΑ Α2 (Μονάδες 10)

A2.α. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, χρησιμοποιούνται τόσα στατιστικά δεδομένα στο κείμενο; Τι επιδιώκει η συγγραφέας με αυτά; (Μονάδες 5)

A2.β. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, χρησιμοποιούνται το ασύνδετο σχήμα και το ερώτημα στη 2η παράγραφο του κειμένου; (Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ Α3 (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΜΟΝΑΔΕΣ 25)

¹⁸ Τα νανοϋλικά είναι έως 10.000 φορές μικρότερα από το πλάτος μιας ανθρώπινης τρίχας. Χάρη στο μικροσκοπικό μέγεθός τους είναι εξαιρετικά πολύτιμα για κάθε είδους πρακτική χρήση.

A3. Η αρθρογράφος αναφέρεται στην ανεργία που βιώνουν οι νέοι, παρά την εξέλιξη της τεχνολογίας. Θεωρείς ότι η τεχνολογία αποτελεί εμπόδιο ή ευκαιρία για την επαγγελματική αποκατάσταση των νέων; Να αναπτύξεις τις απόψεις σου σε άρθρο (200-250 λέξεων) που θα δημοσιευτεί στο ιστολόγιο του σχολείου.

B. Λογοτεχνικό κείμενο

Αλεχάντρο Παλόμας (1967-) Ένας γιος (Απόσπασμα)

Ο Γκιγέ είναι μαθητής της Τετάρτης τάξης ο οποίος, πολύ πρόσφατα, είχε μετακομίσει στην πόλη και η Ναζία είναι γειτόνισσα, συμμαθήτρια και φίλη του, πακιστανικής καταγωγής. Η μητέρα του είναι αεροσυνοδός και λείπει πολλές φορές από το σπίτι. Το βιβλίο κυκλοφορεί σε μετάφραση Αλεξάνδρας Γκολφινόπουλου, από τις εκδόσεις opera (2018).

Η Ναζία είναι πολύ έξυπνη και ας μην μιλάει πολύ. Γελάει συνεχώς, εκτός κι αν πρέπει να καθίσει στο ταμείο του σουπερμάρκετ μαζί με τη μητέρα της, για να προσέχει μήπως πάρει κανείς τίποτα χωρίς άδεια και για να βάζει τα πράγματα στις πράσινες σακούλες. Τότε γίνεται πολύ σοβαρή κι εγώ φεύγω για το σπίτι μου, που βρίσκεται στη διπλανή είσοδο, αλλά στη σοφίτα, κι αν ο μπαμπάς δεν έχει γυρίσει, μου αφήνει τα κλειδιά κάτω από χαλάκι, για να μπορώ να μπω. [...]

«Όταν μεγαλώσω, νομίζω θα μου άρεσε να κάνω πολλά ταξίδια, όπως η μητέρα σου» είπε.

Εγώ δεν είπα τίποτα κι εκείνη μου έδωσε την καρτ ποστάλ.

«Ξέρεις κάτι; Νομίζω ότι δε θέλω πια να γίνω πριγκίπισσα.» Γέλασε λιγάκι, καλύπτοντας το στόμα με το χέρι της.

«Όχι;»

«Όχι.» Έκανε όχι με το κεφάλι, και στη συνέχεια είπε: «Τώρα, θέλω να γίνω αεροσυνοδός στο Ντουμπάι».

Γελάσαμε και οι δύο, αλλά σιγανά, για να μη μας ακούσουν απ' το διάδρομο.

«Γιατί;»

«Να, επειδή μου φαίνεται ότι οι πριγκίπισσες πρέπει να βρίσκονται συνεχώς στο ίδιο μέρος χωρίς να κινούνται, φορώντας το πέπλο τους και πολύ σιωπηλές, όπως η μητέρα μου στο ταμείο του σουπερμάρκετ, αλλά χωρίς σουπερμάρκετ, και μ' ένα σύζυγο να τις επιτηρεί όλη την ώρα. Τι τέλειο να έχεις μητέρα αεροσυνοδό, έτσι δεν είναι; Τόσο μοντέρνα και τόσο όμορφη, σαν ηθοποιός του Μπόλιγουντ, αλλά ξανθιά, και χωρίς να χρειάζεται να χορεύει και να τραγουδάει συνεχώς, που πρέπει να είναι πολύ κουραστικό...»

Ένωσα κάτι σκληρό στο λαιμό και ανοιγόκλεισα τα μάτια πολλές φορές, επειδή θυμήθηκα τη μαμά και επίσης την ημέρα που ήμασταν στο σπίτι της Ναζία και κοιτάζαμε ένα άλμπουμ με φωτογραφίες και μου έδειξε μία μ' έναν άντρα πολύ σοβαρό, μ' ένα μαύρο μουστάκι, ντυμένο με στρατιωτικά και λιγάκι χοντρό. Όταν τη ρώτησα αν είναι συγγενής της, η Ναζία πήρε παράξενο ύφος και είπε ναι με το κεφάλι.

«Τον λένε Αχμέτ» είπε, «και είναι ο αρραβωνιαστικός μου.»

«Τι σημαίνει "ο αρραβωνιαστικός σου;"»

«Να, αρραβωνιαστικός σημαίνει ότι θα γίνει άντρας μου αλλά όχι ακόμη.»

«Και θα γίνεις ευτυχισμένη επειδή θα παντρευτείτε;»

Η Ναζία κάλυψε το στόμα της με τη μαντίλα, αλλά δε γέλασε. Ανασήκωσε τους ώμους της και είπε:

«Δεν ξέρω.» Κι έπειτα: «Να... εγώ δεν τον γνωρίζω, αλλά ο πατέρας μου λέει ότι είναι καλός κι ότι έχει ένα σπίτι κι ένα εργοστάσιο μεγάλο σαν τη Νέα Υόρκη, όπου δουλεύουν πολλοί άνθρωποι με μηχανήματα και πολύ θόρυβο.»

«Α!»

Δεν είπε τίποτ' άλλο και συνεχίσαμε να ξεφυλλίζουμε το άλμπουμ για λίγη ώρα μέχρι που είπε:

«Είναι τριάντα δύο χρονών.»

Ερωτήσεις

B1. Να παρουσιάσεις σε μία παράγραφο 60-70 λέξεων τον χαρακτήρα της Ναζίας, όπως φαίνεται στο συγκεκριμένο απόσπασμα, τεκμηριώνοντας την απάντησή σου με στοιχεία μέσα από το κείμενο (δεν θα ληφθούν υπόψη στο όριο των λέξεων). **(Μονάδες 15)**

B2. Να προσδιορίσεις ποιοι αφηγηματικοί τρόποι αξιοποιούνται στο απόσπασμα και να εξηγήσεις ποια είναι η λειτουργία τους. **(Μονάδες 10)**

ΘΕΜΑ Β3 (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΜΟΝΑΔΕΣ 25)

B3. Πώς παρουσιάζει την επαγγελματική της αποκατάσταση η Ναζία; Θεωρείς ότι θα καταφέρει να πραγματοποιήσει τις φιλοδοξίες της; Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.